

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення кримінальної відповідальності за торгівлю людьми» (реєстр. № 5134 від 22.02.2021 р., н.д., Д. Лубінець, Д. Любота, М. Мезенцева та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 31 березня 2021 року (протокол № 66) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України

1. Загальна характеристика законопроекту.

Відповідно до пояснювальної записки, прийняття цього Закону дозволить посилити кримінальну відповідальність за торгівлю людьми та привести у відповідність до ратифікованих Україною Конвенцій окремих положень Кримінального кодексу України, які діють у зазначеній сфері.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу.

Предмет правового регулювання законопроекту охоплюється положеннями статті 14 «Верховенство права та повага до прав людини і основоположних свобод» та статтею 16 «Співробітництво у сфері міграції, притулку та управління кордонами» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. (далі – Угода про асоціацію)

Правовідносини, аналогічні тим, які пропонується врегулювати проектом Закону, регулюються:

- Факультативним протоколом до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії від 03.04.2003;
- Конвенцією Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005;
- Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000.

3. Відповідність законопроекту праву ЄС.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Пунктом е частини другої статті 1 Угоди про асоціацію визначено, що цілями Угоди, зокрема, є «посилення співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод». Статтею 16 Угоди передбачено, що: «Сторони підтверджують важливість спільного управління міграційними потоками між їхніми територіями та надалі розвиватимуть всеохоплюючий діалог щодо всіх питань у сфері міграції, зокрема нелегальної міграції, легальної міграції, незаконного переправлення осіб через державний кордон та торгівлі людьми», а отже проект Закону за своєю метою не суперечить цілям Угоди про асоціацію.

До частини першої статті 149 Кримінального Кодексу пропонується додати поняття: «або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина». Як зазначають автори даної законодавчої ініціативи у пояснювальній записці: «06.09.2018 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення зміни до статті 149 Кримінального кодексу України щодо приведення у відповідність з міжнародними стандартами».

При цьому, зазначеним Законом, не зважаючи на висновки Головного науково-експертного управління Верховної Ради України та зауваження Головного юридичного управління Верховної Ради України, із диспозиції статті 149 Кримінального кодексу України було виключено поняття «здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина», що на практиці призвело до складнощів притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчиняють дії, направлені на передачу або отримання людини, не маючи на меті її експлуатацію. Як приклад таких дій: дарування, оренда, надання у безоплатне користування, передача людини в рахунок погашення боргу тощо.

Відповідно до пункту а) статті 2 Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії, ратифікованого Законом України N 716-IV (716-15) від 03.04.2003, торгівля дітьми означає будь-який акт або угоду, внаслідок яких дитина передається будь-якою особою або будь-якою групою осіб іншій особі або групі осіб за винагороду або інше відшкодування».

Проте, запропоноване міститься у визначенні поняття «торгівля людьми», що міститься у Закону України «Про протидію торгівлі людьми»: «торгівля людьми — здійснення *незаконної угоди, об'єктом якої є людина*, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином». Зважаючи на вищевикладене, важливо уніфікувати законодавство задля дотримання принципу правової визначеності.

Проте, поняття, запропоноване авторами зазначеного проекту Закону, не суперечить статті 2 Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії.

Також, до статті 149 Кримінального кодексу України пропонується додати частину четверту з наступним змістом: «*відповідальність за вербування, переміщення, переховування, передачу або одержання людини за цією статтею*

настає незалежно від наявності згоди цієї людини на експлуатацію, якщо до неї було використано примус, викрадення, обман, шантаж, матеріальна чи інша залежність потерпілого, його уразливий стан або підкуп третьої особи, яка контролює потерпілого, для отримання згоди на його експлуатацію» відповідає пунктам а та б статті 3 Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності.

Запропоновані зміни до статей 69 та 75 Кримінального Кодексу України не суперечать статті 23 Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

Також, пропонується застосування санкцій кримінально-правового характеру до юридичних осіб за торгівлю людьми, що не суперечить статті 22 Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення кримінальної відповідальності за торгівлю людьми» (реєстр. № 5134 від 22.02.2021 р., н.д., Д. Лубінець, Д. Любота, М. Мезенцева та інші) не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/01-2021/113905 від 01.04.2021

459995